

29

Svar på skrivelse från
Helén Schoultz (SD) om
disponibla vårdplatser
inom somatisk
slutenvård i Region
Stockholm

HSN 2020-0685

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
SjukhusLOU-avtal
Erika Åkersten

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-09-03

HSN 2020-0685

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Helén Schoultz (SD) om disponibla vårdplatser inom somatisk slutenvård i Region Stockholm

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden önskar Helén Schoultz att få svar på frågor gällande disponibla vårdplatser inom somatisk slutenvård i Region Stockholm.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Helén Schoultz (SD)

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Enligt skrivelsen från Sverigedemokraterna har Region Stockholm problem med att tillhandahålla tillgängliga vårdplatser för patienter i behov av inläggning, då det råder brist på personal och vårdplatser. Med anledning av detta vill Sverigedemokraterna ha svar på ett antal frågeställningar.

Bakgrund

Under de senaste åren har antalet vårdplatser inom den somatiska slutenvården på regionens akutsjukhus minskat. En trend som inte är unik för Region Stockholm, utan som också ses i andra regioner och för riket som helhet. Strategin enligt Framtidsplanen är att vården utanför akutsjukhusen ska byggas ut och akutsjukhusens uppdrag renodlas, allt för att säkerställa att den växande befolkningens vårdbehov kan omhändertas. Framtidsplanens målbild är att delar av den vård som idag utförs på akutsjukhusen ska flyttas ut till andra vårdnivåer, då akutsjukhusen enligt

LEON-principen (lägsta effektiva omhändertagandenivå) endast ska omhänderta de patienter som kräver akutsjukhusets kompetens och resurser.

Nuläget inom regionen påvisar att omstyrningen utav vårdutbudet från akutsjukhusen till andra vårdnivåer går i linje med Framtidsplanens målbild. Statistiken för de senaste fyra åren visar på att antalet vårdtillfällen ökar inom bl.a. geriatrisk slutenvård och ASIH, samt minskar inom den akutsomatiska slutenvården. Under samma tidsperiod ses även en ökning av andelen besök som utförs av specialistläkare utanför akutsjukhusen. Minskningen av antalet vårdtillfällen inom den akutsomatiska slutenvården kan förutom ovan nämnda omstyrning relateras till att akutsjukhusen förändrat sina arbets sätt, exempelvis genom att minska vårdtiderna, poliklinisera (utföra vård i dagvård istället för slutenvård), samt infört nya medicinska behandlingsmetoder och förbättrat samverkan mellan vårdgivare.

Akutsjukhusens uppdrag gällande öppenvård och slutenvård regleras i avtal med förvaltningen. I avtalen regleras vårdgivarnas ansvar för att tillhandahålla vård, det vill säga, att producera vårdtillfällen, utifrån befolkningens behov. Förvaltningen beställer inte ett visst antal slutenvårdsplatser utan vårdgivaren har i uppdrag att upprätthålla det antal slutenvårdsplatser som krävs för att producera vård i enlighet med avtalet.

Definitioner

Nedan definieras begrepp som används i ärendet. Definitionerna kommer från Socialstyrelsens.

- En *vårdplats* är en ligg- eller sittplats på vårdenhet som kan användas för vård och behandling
- En *disponibel vårdplats*, en vårdplats i slutenvård med fysisk utformning, utrustning och bemanning som säkerställer patientsäkerhet och arbetsmiljö
- Ett *vårdtillfälle* är en vårdkontakt i slutenvård

Antalet *disponibla vårdplatser* anger antalet vårdplatser som kan vara öppna och bemannas för att ta emot patienter, det vill säga platser som är tillgänglig för vård. Begreppet ”disponibel vårdplats” omnämns även ibland som en ”bemannad vårdplats”. Med hjälp av de bemannade och utrustade, disponibla vårdplatserna, produceras sedan *vårdtillfällen*, det vill säga de tillfällen då patienten befinner sig på vårdplatsen och vårdas. Denna term belyser kapacitetsutnyttjandet av en fastställd vårdplats.

Statistik och vårdplatsrapporter

Det pågår arbete med att få fram automatiserad och samlad statistik över antalet vårdplatser inom regionens alla akutsjukhus. Än så länge tas statistiken emellertid fram manuellt. Statistiken som presenteras i ärendet bygger främst på punktmätningar av disponibla vårdplatser.

Källor

Utifrån det exceptionella läget inom vården under våren besvaras frågorna i detta tjänsteutlåtande av förvaltningen, då vårdgivarna på grund av covid-19 pandemin varit tvungna att prioritera ner administrativa arbetsuppgifter. Merparten av statistiken som redovisas är hämtad från de ovan omnämnda vårdplatsrapporterna. I dessa rapporter återfinns vårdplatsstatistik på sjukhusnivå och inte på klinikknivå. Detta innebär att svaret i tjänsteutlåtandet enbart inkluderar statistik på sjukhusnivå.

Geriatrisk och palliativ slutenvård

Inom Region Stockholm finns för närvarande tretton geriatriska kliniker varav två tillhör SLSO, samt ett fyrtiotal olika enheter som utför avancerad sjukvård i hemmet. I och med omstyrningen av vårdutbudet har dessa kliniker och enheter under de senaste åren fått ett utökat uppdrag.

Hur många vårdplatser fanns totalt inom geriatrisk och palliativ vård i Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) under 2018 och 2019?

Geriatrisk slutenvård

Svaret nedan avser all geriatrisk slutenvård, inklusive SLSO.

Antal disponibla vårdplatser:

Vårdområde	Disponibla vårdplatser	
	2018	2019
Geriatrisk	926	925

De geriatriska klinikerna har under berörd period haft ett minskat remissinflöde, samt producerat fler vårdtillfällen på färre vårdplatser, då medelvårdtiden har sjunkit. Detta medför att det totala behovet av vårdplatser inom de geriatriska klinikerna har minskat.

Palliativ slutenvård och SPSV (specialiserad palliativ slutenvård)

Antal disponibla vårdplatser:

Vårdområde	Disponibla vårdplatser	
	2018	2019
SPSV	28	28

ASIH (avancerad sjukvård i hemmet)

Uppdraget inom ASIH är att tillhandahålla avancerad multiprofessionell vård i hemmet med effektmål att minska akutsjukhusens inflöde och öka dess utflöde. Då ASIH innebär vård i hemmet finns inga definierade vårdplatser. För att följa tillgängligheten följs istället utvecklingen av antalet inskrivna per dag och hur många patienter som totalt får tillgång till ASIH, det vill säga antalet vårdtillfällen.

I linje med ovan nämnda effektmål ses i statistiken en ökning av antalet vårdtillfällen inom ASIH. De första åren av vårdval ASIH ökade antalet inskrivna patienter per dag stadigt. Under hösten 2017 planade dock ökningstakten ut. Från att ha legat på drygt 1 300 patienter per dag 2017, låg antalet på 2 250 2018. Under 2019 ses igen en ökning, då maximal kapacitet för hela länet var totalt 3 160 inskrivna patienter.

Hur många vårdplatser var stängda inom geriatrisk och palliativ vård i SLSO under 2018 och 2019?

Enligt inkomna uppgifter från vårdgivarna har inga vårdplatser varit planerat stängda under 2018 - 2019. Dock har det som alltid funnits enstaka dagar och perioder då klinikerna valt att stänga någon eller några platser tillfälligt utifrån medicinska orsaker som exempelvis utbrott av calicivirus eller på grund av personalbrist.

Slutenvård akutsjukhus

Inom Region Stockholm finns sex akutsjukhus som bedriver akutsomatisk slutenvård: Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset, Danderyds Sjukhus, Södertälje Sjukhus och Capio S:t Görans sjukhus, samt S:t Eriks ögonsjukhus.

Hur många vårdplatser fanns totalt inom de olika akutsjukhusen, uppdelat på kliniker, verksamhetsområden eller tema under 2018 och 2019?

Antal disponibla vårdplatser per akutsjukhus
(Månadssnitt per år)

Sjukhus	Disponibla vårdplatser	
	2018	2019
Capio S:t Görans sjukhus	323	327
Karolinska Universitetssjukhuset, Solna och Huddinge	995	989
Danderyds sjukhus	443	436
S:t Eriks ögonsjukhus	16	16
Södersjukhuset	568	553
Södertälje sjukhus	163	178

Källa: Vårdrapporter 2018-2019, Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen, Region Stockholm

Vad uppgick den genomsnittliga belägningsgraden till inom respektive sjukhus för under 2018 och 2019?

Under 2018 och 2019 är sjukhusens genomsnittliga belägningsgrad i förhållande till de disponibla vårdplatserna mellan 97 och 104 procent, förutom för S:t Eriks ögonsjukhus där belägningsgraden är mellan 56 och 59 procent. (Källa: Vårdgivarnas journalsystem, Take Care)

Hur många vårdplatser var stängda inom de olika akutsjukhusen, uppdelat på kliniker, verksamhetsområden eller tema under 2018 och 2019?

Förvaltningen har inte tillgång till denna information, se ovan under avsnittet statistik och vårdplatsrapporter. Generellt gäller dock att det finns en säsongsvariation gällande antalet stängda vårdplatser där antalet stängningar ökar under sommaren.

Vilken belägningsgrad eftersträvas på respektive sjukhus?

Förvaltningen har inte tillgång till de enskilda sjukhusens mål för belägningsgrad. Förvaltningens uppföljning av akutsjukhusen sker med fokus på producerad vård, och beställningen omfattar såsom tidigare nämnts inte ett visst antal slutenvårdsplatser.

Vilka åtgärdsprogram genomförs/har genomförts för att uppnå önskad beläggningsgrad?

En viktig åtgärd för att säkerställa att vårdplatserna är tillgängliga är att trygga kompetensförsörjningen av medarbetare inom vården. Regionstyrelsen har i samarbete med nämnder och bolag påbörjat ett långsiktigt och strategiskt arbete med att ta fram en modell för att säkra regionens kompetensförsörjning. Några insatser som redan genomförts är utveckling av arbetsorganisationen och arbetsmiljön, kompetensutveckling, samt uppgiftsväxling.

En annan viktig del i det långsiktiga arbetet med att effektivisera vården inom regionen, genom att öka kapacitetsutnyttjandet av de befintliga vårdplatserna är att säkerställa att vårdbehovet tillgodoses. Genom att exempelvis öka polikliniseringen, förbättra utskrivningsprocessen, införa nya medicinska behandlingsmetoder, korta vårdtiderna, samt förebygga uppkomsten av undvikbara vårdskador, kan utnyttjandet av befintliga slutenvårdsplatser på akutsjukhusen optimeras.

För att minska slutenvårdsbehoven på akutsjukhusen är det även viktigt att fortsättningsvis utveckla digitala alternativ (till exempel distansmonitorering) och förbättra samverkan mellan vårdgivarna, så att patienter från slutenvården kan slutbehandlas i hemmet eller inom öppenvården.

Hur många vårdplatser måste öppnas upp för att nå en beläggningsgrad för respektive sjukhus på 85%, samt 90%?

Vad uppskattas den årliga kostnaden till för att utöka antalet vårdplatser vid 85% beläggning respektive 90%?

Förvaltningen har inte tillgång till uppgifter om hur många vårdplatser som måste öppnas eller kostnaden för att öppna dessa vårdplatser.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Hanberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till

Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-09-03

SKRIVELSE
2020-04-21

Skrivelse om disponibla vårdplatser inom slutenvård i Region Stockholm

Antalet vårdplatser på regionens sjukhus har minskat kraftigt över tid. Personalbrist leder till stängda vårdplatser, samtidigt som mer vård i framtiden ska flyttas från slutenvård till primärvård. Redan innan Covid-19 och pandemin nådde Region Stockholm fanns stora problem med tillgängliga vårdplatser för patienter i behov av inläggning.

I arbetet med att utveckla och trygga framtida vårdkapacitet önskar vi få svar på följande frågor, angående slutenvård i Region Stockholm.

Med anledning av ovanstående ställer vi följande frågor:

1. Hur många vårdplatser fanns totalt inom geriatrisk och palliativ vård i Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) under a) 2018, och b) 2019?
2. Hur många vårdplatser var stängda inom geriatrisk och palliativ vård i SLSO under a) 2018, och b) 2019?
3. Hur många vårdplatser fanns totalt inom de olika akutsjukhusen, uppdelat på kliniker, verksamhetsområden eller tema under a) 2018, och b) 2019?
4. Hur många vårdplatser var stängda inom de olika akutsjukhusen, uppdelat på kliniker, verksamhetsområden eller tema under a) 2018, och b) 2019?
5. Vad uppgick den genomsnittliga beläggningsgraden till inom respektive sjukhus för under a) 2018, och b) 2019?
6. Vilken beläggningsgrad eftersträvas på respektive sjukhus, och vilka åtgärdsprogram genomförs/har genomförts för att uppnå önskad beläggningsgrad?
7. Hur många vårdplatser måste öppnas upp för att nå en beläggningsgrad för respektive sjukhus på a) 85 %, samt b) 90 %?

SKRIVELSE
2020-04-21

8. Vad uppskattas den årliga kostnaden till för att utöka antalet vårdplatser enligt fråga 7, vid a) 85 % beläggning respektive b) 90 %?

Helén Schoultz
Sverigedemokraterna